Ч. 264. Середа 7 грудня (24 падолиста) 1904. Рік XIV.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і гр. кат. сьвят) о 5-ій годині по полудни.

Редакция і Адміністрация: улиця Чарнецкого ч. 12.

Письма приймають ся лиш франковані.

Рукописи звертають ся лиш на окреме жадане і за вложенем оплати почтової.

Рекламациї незапечатані вільні від оплати почтової.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Ґазети Львівскої“.

Передплата у Львові в агенциї дневників пасаж Гавсмана ч. 9 і в ц. к. Староствах на провинциї:
на цілий рік К 4·80
на пів року „ 2·40
на чверть року „ 1·20
місячно . . . „ —·40
Поодиноке число 2 с.

З почтовою пересилкою:
на цілий рік К 10·80
на пів року „ 5·40
на чверть року „ 2·70
місячно . . . „ —·90
Поодиноке число 6 с.

Вісти політичні.

(До ситуациї в парляменті. — З Угорщини. — Конституцийний рух в Росиї. — Упадок кабінету Ґруїча в Сербії. — З поля війни).

Нині по короткій перерві розпочинають ся знову засіданя палати послів. Що тепер буде, годі вгадати. Віденьскі ґазети в один голос доказують, що ситуация поправила ся, а за доказ того уважають факт, що наради в комісиї запомоговій набрали нагло несподіваного політичного значіння. Кажуть, що там ділають головно посли репрезентуючі стан рільничий або т. зв. аґрарії без ріжниці партий. Президент міністрів, як вже звістно, обіцяв поміч для хліборобів зі скарбу державного, але й жадає, щоби законом постановлено покрити потрібні видатки через емісию ренти. Длятого, що то розходить ся о нужду серед населеня, то припускають, що й Молодочехи відступлять від своєї політики упору. Впрочім за ознаку поліпшеня ситуациї уважають також один уступ в офіцияльнім комунікаті ческого клюбу, в котрім завзиває ся членів тогож клюбу, щоби они нині, ві второк і завтра явили ся в повнім числі у Відни. Припускають загально, що в сих днях відбуде ся в клюбі рішаюче голосоване над справою дальшого поступованя. Чи побідить радикальна часть клюбу, що стоїть під проводом дра Крамаржа, чи умірна часть під проводом дра Пацака, то годі нині знати; то лиш певна річ, що до першої партиї належить так богато членів, що трудно прийдесь єї переголосувати.

В політичних кругах в Будапешті удержуєсь від кількох днів непотверджена доси чутка, що становище угорского президента міністрів ґр. Тіши єсть захитане; кажуть, що навіть в добре поінформованих кругах зачинають вже побоювати ся о судьбу кабінету ґр. Тіши. Віденьскі ґазети знов доказують, що на сій чутці лиш тілько правди, що всілякі інтриґанти користають з нагоди, щоби повалити кабінет Тіши в тій надії, що котрийсь з них вирине на верх. Се можливо, бо інтриґанти знаходять ся всюди, але доси нема ще ніякої ознаки їх успіхів на Угорщині. Дехто вказує на той факт, що по послідній авдиенциї Тіши у Цісаря відбула ся нарада міністрів, котра тревала цілих три години. О чім там однакож раджено, чи о ситуациї, чи о якихсь иньших справах, сего ніхто не знає. Одиноким фактом єсть лиш то, що ліберальна партия, опора теперішного кабінету, розбиває ся щораз дальше а то головно длятого, що ґр. Тіша увів жандармів до парляменту. Сему противні і многі дотеперішні прихильники ґр. Тіши. Опозицийна партия знов розвинула велику аґітацию по цілім краю против Тіши а в неділю відбувало ся не менше лиш трийцять, на котрих запротестовано против поступованя ґр. Тіши і єго партиї.

Конституцийний рух в Росиї ширшає що-раз більше і може бути, що остаточно доведе до чогось, але коли би й довів, то по всій імовірности не буде се конституция на лад західних держав в Европі, лиш рід якоїсь репрезентациї станової з правом дораджувати правительству, взглядно висказувати свої бажаня, щось в тім роді, як то було з початком минувшого століття в деяких західних державах европейских. Аж може з тої станової репрезентациї вийде конституция. А все-таки треба нотувати факти згаданого руху і слїдити за нави. Так доносять тепер з Петербурга, що там з нагоди 40-вих роковин реформи судівництва зібрало ся около 200 адвокатів в палаті судовій на конференцию, котру хотіли оголосити за публичні збори. Прокуратор трибуналу, котрий єсть заразом і інспектором судового будинку, заказав ті збори. Тоді пішли адвокати через Невский проспект до ратуша і там відбули ся збори. Предсідатель ради адвокатскої Турчанінов не хотів на тих

---

15)

Росийско-японьска війна
від єї початку аж до битви під Ляояном.

(Написав К. Вербин).

(Дальше).

Дня 10 марта подав намістник Алексієв слідуючу звістку цареви: „Командант крепости Порт Артура доносить, що нині досьвіта, около 1-ої години спостережено в обсягу сьвітла наших рефлекторів кораблі, котрі як здавало ся, були торпедовцями. Наші батериї розпочали зараз огонь на ті кораблї. О 2 год. 5 мін рано виплили наші кораблі на море і стрітили о 4 год. на захід від морскої ліхтарні на Ляотешані неприятеля, котрий по кількох вистрілах поплив на полудне. Наші торпедовці вернули о 6 год. рано назад до пристані, а другі торпедовці, котрі опісля вибрали ся були на реконесанс, вернули о пів години пізнїйше. Они привезли вість, що підпливає неприятельска ескадра. О 8-ій годині рано розпочали Японці стрільбу на наші кружляки і на крепость. Японці, що мали 14 кораблів, держали ся, доки стріляли, поза морскою ліхтарнею на Ляотешані“.

Із сеї вісти був би певно ніхто не здогадав ся, що то розходило ся о новий великий і важний атак на Порт Артур. Алексієв без сумніву подав був цареви основну вість о сім атаку, але в Петербурзі уложено єї для ширшої публики в сій невинній формі і пущено в сьвіт, щоби сама подія не викликала переполоху і зневіри серед росийскої публики і негодованя супротив правительства. Ціль і успіхи сего атаку показав аж слідуючий урядовий звіт адмірала Тоґа:

„Всї подрібности атаку були наперед точно впорядковані. Японьска фльотиля контрторпедовців складала ся з двох відділів, А і Б. Оба відділи станули дня 9 марта о півночи перед пристанию в Порт Артурі. Там взяли ся они слідити на всі сторони за неприятелем, але не могли єго нігде знайти. Досьвіта дня 10 го марта удало ся відділови Б під огнем фортів і без ніякої шкоди для себе підложити в кількох місцях механічні міни. О пів до 5 год. рано стрітив відділ А на полудни від Ляотешану росийску фльотилю зложену з шістьох контрторпедовців. Розпочала ся сильна стрільба, котра тревала около 20 мінут. Між иньшими станули до борби з Росиянами широким боком японьскі контрторпедовці „Асасіво“, „Касумі“ і „Акацукі“, причім стріляли так успішно, що на кількох росийских кораблях ушкодили машини, а декотрі зачали горіти, так, що мусіли серед крику розпуки перепудженої залоги назад вертати. Та й японьскі контрторпедовці були більше або менше ушкоджені. На японьских кораблях згинуло сім підофіцирів, найстарший інжинір Мінамісава і ще вісім мужа було ранених. (Кількох мужа згинуло, Тоґо також замовчує). На контрторпедовци „Акацукі“ розірвало побічну парову руру і убило 4 топників. Впрочім всі японьскі контрторпедовці суть здібні до бою і до маневрованя.

„О 7 год. рано, відділ Б, коли хотів вже відпливати зпід пристані, відкрив два росийскі контрторпедовці, що хотіли заплисти до пристані. Японьскі кораблі пігнали ся повною силою пари за росийскими, щоби їм збступити дорогу і почали зараз до них стріляти. Один росийский контрторпедовець втік, а другий, „Стереґущий“ тяжко ушкоджено. Японьский контрторпедовець „Садзанамі“ взяв був „Стереґущого“ і хотів єго тягнути за собою; але внаслідок того, що росийский корабель мав занадто велику діру і що море було розбурхане, урвала ся линва, а „Садзанамі“ лишив тоді судно і забрав лиш чотирох людий з залоги на корабли. „Стереґущий“ затонув опісля о 10 год. 10 мін. перед полуднем. Ані одно судно з відділу Б не потерпіло ніякої шкоди. На японьскій стороні згинуло підчас сеї стички 2 моряків, а підофіцир Шіма і 3 моряки були раневі.

„На короткий час перед тим, заким розпочала ся тота борба, виплили були з пристані Порт Артура росийскі кружляки „Новік“ і „Баян“ та пустились були повною силою пари на відділ Б, але й зараз вернули назад до пристані, коли побачили, що надпливає ескадра японьских кружляків. Ескадра японьских лінієвих кораблів і кружляків виступила була о 8 год. рано під Порт Артур на широке море. Ескадра кружляків поплила відтак дальше наперед і помагала фльотилї контрторпедовців. Та й боєві (лінієві) кораблі підплили були близше до Ляотешану і почали о 10 год. рано стріляти непрямо в сторону як пристань

зборах бути председателем. Збори ухвалили нагану прокураторови і резолюцию того змісту, що доки не буде дана запорука ненарушимости особи та помешкань і свобода праси та публичної гадки, доти реформа судівництва не буде певна.

Коаліцийний кабінет Ґруїча в Сербії подав ся онегди по 13-місячній діяльности до димісиї. Був то кабінет, котрий опирав ся на сполучених обох сербских партиях радикальних. Тепер межи обома партиями показала ся незгода і кабінет упав. Безпосередну причину до того подав одинокий социяльно-демократичний посол в сербскій скупштині, Ілич, котрий написав остру статю против офіцирів за їх поступоване супротив робітників в Краґуєвацу. Правительство отже домагало ся виданя сего посла судови і за тим голосувала значна часть умірних радикалів, але друга часть прилучила ся до опозициї і внесене правительства відкинено 70 голосами против 47, а кабінет тоді подав ся до димісиї.

Тепер показує ся тайна, длячого Порт Артур так довго держить ся. Японьскі кораблї не могли удержати достаточної блєкади, а російскі аґенти перевозили то муницию, то поживу і вуголь, не то цілими кораблями, але й по кілька та кільканайцять нараз. До анґлійских ґазет доносять з Шанґаю, що Росияни зробили там формальні склади для своєї армії і фльоти. Там знаходять ся великі запаси російского вугля. Серед перебуваючих там Японців настало велике огірчене супротив хіньского правительства, котре на то позваляє і они внесли протест против того до хіньских властий.

Новинки.

Львів дня 6-го грудня 1904.

— Іменованя. П. Міністер скарбу іменував контрольора фабрики тютюну в Заболотові Арн. Колїшера і ад'юнкта головної фабрики тютюну в Кракові Кар. Новака секретарями тютюнового заряду з полишенем їх в дотеперішних місцях службових. — Міністерство торговлї іменувало окінченого слухача прав Йос. Греґра концептовим практикантом почтовим при дирекциї почт у Львові.

— Імматрикуляция студентів львівского університету відбуде ся в днях 15, 16 і 17 с. м. в ранних і пополуднєвих годинах.

— Львівскі злодиї. Онегди вечером напали два волоцюги на улици Вулецкій на одну паню в цїли грабіжи. Один із злодиїв заткав рукою уста нападеної, аби не кричала, а другий перешукав кишенї і украв 130 К. Полїция не вислїдила ще розбишаків. — В однім з асекурацийних бюр у Львові украв злодій онегдашної ночи машину до писаня, мимо того, що мав богато инших річий до краденя.

— Кінна зелїзниця Стебник-Болехівці. Спілка перевозових підприємців-столярів заключила з краєвим Видїлом угоду, на основі котрої буде перевозити сіль із Стебника до зелїзничої стациї в Болехівцях кінною зелїзницею, побудованою власним коштом. Зелїзниця має бути готова до весни 1905 року.

— 20 осіб отроєних горівкою. В Котелинках коло Київа на весїлю занедужало 9 осіб по випитю горівки серед проявів отроєня і сейчас номерло, а 11 осіб померло на другий день. Горівка мала бути зладжена в тайній горальни.

— Радикальний адмірал. В Севастополи прийшло було сими днями до великих розрухів, підчас котрих вояки російскої маринарки побили офіцирів і полїцию, а одного капітана, що случайно переїзджав в повозї через місце розрухів, витягнули з повоза і також побили. Причиною сих розрухів було, що адмірал Шупін хотів радикально усунути все лихо. Коло касарні маринарки була вже від давна осля, в хатах котрої були т. зв. кабаки або шинки і публичні доми розпусти; там мешкали також пачкарі і всіляка зволоч, що боїть ся сонїчного сьвітла. Отже Шупін наказав, щоби всї тоті хати розвалити, а коли полїция прийшла виконати приказ, стрітила ся з завзятим опором моряків і їх союзників, властителїв тих нор.

— Добре собі порадив. В Канадї заказує закон уживати при виборах партийних красок, бо то піддержує ще більше партийну пристрасть. Загально однакож уживають там лїберали червоної краски, а консерватисти синьої. До того ще сьвященикам в провінциї Квебек заказує закон уживати свого впливу на полїтичні справи. Один старенький пастор умів однак добре собі порадити; він перед виборами так промовив до своєї громади: „Любі дїти, менї не вільно нїчого говорити о полїтиці. Закон заказує менї мішати ся в такі справи. Але то чей вільно менї вам пригадати, що небо сине, а пекло червоне!“

— Коротка житепись. Один із накладників творів славного російского писателя Максима Ґоркого написав до него лист з просьбою, щоби він подав єму свою житепись, а Горкий відписав коротко: 1878 шевчук, 1879 ученик у рисовника, 1882 помивач посудини на пароходї, 1883 пекар, 1884 сторож, 1885 пекар, 1886 сьпівак при вандрівнім театрі, 1887 продавець яблок на улици, 1888 кандидат на самоубийника, 1889 писар у адвоката, 1891 путник по Росиї, 1893 зарібник при зелїзници, 1894 появила ся моя перша новеля — писатель Максим Ґоркій.

— Неважність супружества з божевільним. Висший суд краєвий у Відни мусїв онегди рішати дуже оригінальну і рідку справу. Якийсь торговельник мішаних товарів оженив ся був 18 жовтня м р. з 18-лїтною панною, а в три недїлї по вінчаню треба було его відставити до дому божевільних, де показало ся, що его божевільність єсть невилїчима і буде щораз більша. Молода молодиця внесла отже жалобу до краєвого суду для справ цивільних і зажадала уневажненя супружества, бо її чоловік був вже тоді божевільний, коли женив ся. На доказ того навела она такі факти: Безпосередно перед вінчанем молодий відправив фіякра, що мав его везти до церкви, бо були запряжені сиві конї а не карі; при весїльній гостинї видобув він револьвер і показував гостям погані образки.

в Порт Артурі та стріляли аж до 1 год. 40 мін. по полудни“.

Тут стрічаємо ся перший раз в російско-японьскій війнї з рідко уживаним на війнї способом стріляня, зі способом „непрямим“. Єсть се спосіб, котрого може уживати лиш дуже вправна і інтелїґентна артилерия та ще й лиш тоді, коли знає докладно само поле битви і коли має відповідні до того далеконосні пушки. Всім тим вимогам відповіла артилерия японьскої маринарки вповні. Спосіб стріляня „непрямо“ основує ся на слїдуючім: Коли предмет, до котрого має стріляти артилерия, єсть ще так далеко, що его може засягнути куля з далеконосної пушки, але его не видко, бо его засланяють високі горби або й гори, то артилерия ставить ся тоді перед тоті горби і стріляє в гору понад них. Але очевидно треба так стріляти, щоби кулї падали на даний предмет. В тій цїли мусять офіцири обчислити математично, як далеко єсть віддалений дотичний предмет в простій лінії і під яким кутом, значить ся як високо на дану віддаль і висоту горба треба піднести пушку, щоби куля з неї перелетїла понад вершок горба і впала на даний предмет. Се річ очевидно не так легка, як би то комусь здавало ся, бо треба, як вже сказано, уміти виміряти здалека не лиш саму віддаль даного предмету в прямій лїнії від становища пушки, але й виміряти так само здалека висоту горба. Японцї отже уставили сь на мори в Голубинім заливі поза горами, що кінчать ся найвисшим вершком Ляотешан і почала звідси стріляти понад ті гори до міста і пристані, очевидно в тій надії, що якась куля впаде може на якийсь російский корабель і розібє его.

Тоґо кінчить свій звіт: Хоч пушки російских фортів віповідали без перерви на огонь, то все-таки японьскі кораблї не потерпіли нї найменшої шкоди. Друга ескадра японьских кружляків поплила до заливу Талїєнван (там, де місто Дальний) і почала звідтам стріляти та понищила тим способом російскі будинки на острові Сасанто. Кружляки „Такасаґо“ і „Чігая“ рекоґноскували тимчасом побереже на захід від Порт Артура але не знайшли там анї слїду неприятеля. Японьскі кораблї застановили стрільбу о 2 год. по полудни і відступили ся в добрім порядку.

Що під ту пору діяло ся в Порт Артурі, о тім урядові російскі вісти майже не згадували або робили лиш дуже неясні натяки, а японьскі звіти не могли того знати; але один наочний сьвідок, котрий зараз по бомбардованю видів его наслїдки, так розповідає в приватнім листї з 12 марта:

Сиджу тут в ждальни першої і другої кляси в Нанґалїнї, малій стациї межи Дальним а Порт Артуром, та жду вже від 18 годин на поїзд, що відходить на північ, котрий завіз би мене до обляженого міста. Пильні орудки завели мене перед двома днями до Дальнього, але як можна було предвидїти, годї там було що вдїяти, бо внаслїдок війни настала була застоя у всїх інтересах і лиш дуже мало кого можна було застати дома, бо многі або виїхали або їх покликано до войска.

Коли я онегди досьвіта о 1 год. з торбою в руцї, з пледом і подушкою під голову правцював темними улицями в Порт Артурі на дворець, маючи в кишени посьвідку команданта кріпости, що менї вільно вийти з міста і назад туди вернути, тоді серед нічної тишини і зимової студени чути було поодинокі вистріли пушок. Я пристанув мимоволї і розважав, чи не лїпше було би остати ся дома; але що тота стрілянина борзо закінчилась, то я пішов дальше. Таж ми вже більше як від двох недїль, від коли нам Японцї кинули кількадесять ґранатів до міста, мали спокій, а житє ішло своїм звичайним, повільним ходом; чому ж би тепер бояти ся чогось поважного?

Отже я поїхав і не прочував, що жде Порт Артур в ходї найблизших дванайцять годин, та по шестигодинній їздї — віддаль виносить яких 60 кільометрів — станув утомлений і змерзнений в Дальнім.

Там, з виїмкою кількох поверховних річий, не застав я нїчого, що нагадувало би війну, що найбільше хиба, що се місто виглядало ще більше мертве як в часї мира в порівнаню з тим оживленим рухом торговельним, який буває в Порт Артурі. В пристанї стояло кілька пароходів всхідної хіньскої зелїзницї, в'їзд до пристанї забезпечено множеством мін, при котрих оба російскі транспортові кораблї „Єнісей“ і „Боярін“ стались жертвою власної неосторожности і при чім згинуло около 100 лєпських моряків неславною смертию. В день було чути кілька раз в глухий гук, коли вибухла якась міна, чи то длятого, що відорвала ся від якоря і вдарилась об беріг, чи длятого, що на ню виїхала якась хіньска джунка, котра тоді правильно щезала без слїду так, що навіть анї трісочки з неї не лишало ся. Люди здогадували ся, що то часами Японцї, удаючи мирних хіньских лодкарів побережних, підпливали на хіньских джунках, до заливу Талїєнван, щоби тут провідати, чого їм потреба і при тім не один сьміливець пожив смерти в виді короткої воздушної подорожи.

На чистих улицях міста видко було часами якогось вояка у високій баранковій шапцї, в чоботах з холявами, в короткім кожусї та з баґнетом на карабіні. Цивільне населене, по найбільшій части урядники від адміністрациї міста Дальнього і всхідно хіньскої зелїзницї, ходили ще рідше до канцелярії, а ще частїйше до своїх клюбів як перед тим, а одиноку зміну на улицях творили початкові вправи добровільної міщаньскої ґвардиї, котрих треба було познакомити з тайнами войскової муштри. Тота міщаньска ґвардия в своїм ріжнороднім складі з робітників, помічників купецких та урядників мала в собі й дещо забавного; не один додав собі потрібної до так важного дїла відваги випивши загальної утїшительки Росиян „водки“

По весільнім пирі взяв ся він зараз, так як був убраний до вінчаня, чистити вікна. В кілька днів по весілю випустив він нафту з кількох бочок і хотів свій склеп підпалити. Судові лікарі, знатоки орекли, що супруг був дійстно вже перед вінчанем божевільний, а суд згодив ся на то і уневажнив супружество. Тимчасом оборонець супружої звязи др. Айбишіц зголосив з обовязку спротив і длятого висший суд займав ся сею справу та відкинув спротив і признав неважність супружества.

† **Померли** у Львові в послїдних днях Фридрих Рильский, секретар суду краевого, в 58-ім році житя; — Станислав Завадский, ем. секретар Намістництва в 72-ім році житя.

ТЕЛЄҐРАМИ.

Пекін 6 грудня. (Бюро Райтера). Прибула тут вчера о 1 год. пополудни лодка з Джібутті і привезла вість, що російска ескадра набирає вугля з власних кораблїв коло Муши.

Джібутті 6 грудня. Російску ескадру заосмотрили в поживу лиш російскі кораблї перевозові. Підчас побуту ескадри не було нїяких демонстраций.

Петербург 6 грудня. Надзвичайний посол перского шаха Різа-хан прибув тут вчера зі своєю дружиною. Зараз по приїздї зложив посол візиту міністрови справ заграничних ґр. Лямсдорфови.

Петербург 6 грудня. Ґенеральний штаб маринарки одержав допевняючий звіт адмірала Рождественского о події на Північнім мори. Рождественский признає, що тої ночи стріляв також до власних кораблїв, а тоді одного сьвященика тяжко зранено а одного вояка легко. Сьвященик той умер в Танґері. (Наш здогад, висказаний свого часу в сім ділї оправдав ся. *Ред.)*

Петербург 6 грудня. Російска аґентия телеґрафічна доносить з Харбіна: У віддалї 226 верст від Харбіна в сторону до Мукдена висадили Хунхузи у воздух шлях зелїзничий. Ідучий в хвилю пізнїйше поїзд можна було ще в пору здержати. Робітники працюють около направи шляху.

Льондон 6 грудня. „Daily Telegraph“ доносить з Чіфу 5 грудня: Японцї роблять заходи, щоби заняти північні форти. Прибувші з Порт Артура і Дального подорожні доносять, що Японцї одержують що день поміч і присилку оружия і муниції. Мимо то Росияни ставлять завзятий опір. З Мукдена надходять вісти, що Росияни посувають ся наперед.

Мукден 6 грудня. (Бюро Райтера). Чотиродневна борба артилериї в центрум і на правім крилї не вплинула зовсім на зміну загальної ситуациї. Побут вояків в підземних норах, де суть безпечні від куль, і безустанне напружене нервів викликує численні случаї недуг.

Або (Фінляндия) 6 грудня. Сім Фінляндців вигнаних з краю, прибули тут нині кораблем з Швециї, щоби взяти участь в нарадах сойму в Гельзінґфорсї. Пятьом з них позволено на основі послїдного царского указу поїхати до Гельзінґфорсу, а два мусїли вертати назад до Швециї. Підчас приїзду корабля і від'їзду поїзду зелїзничого не прийшло до нїяких більших демонстраций. Лиш около 150 осіб сьпівали пісні народні та підносили оклики.

НАДІСЛАНЕ.

КОБЗАР. Вибір творів Тараса Шевченка для ужитку молодіжи. Ціна 1 кр. 20 кр. Під таким заголовком видало руске Товариство педаґоґічне книжку, котрої брак вже від давна відчував ся, а котрою можуть користувати ся не лиш молодіж шкільна, але всї, котрі хотять познакомити ся з житєм і творами нашого найпершого поета. Крім обширної житєписи і погляду на лїтературну діяльність Т. Шевченка, котрий то вступ займає 78 сторін, додані ще до поодиноких поезий многі поясненя в нотках, котрі богато причиняють ся до зрозуміня поезий, їх краси і духа. Книжку сю можна дістати в рускім Товаристві педаґоґічнім у Львові, Чарнецкого, ч. 26.

Поїзди льокальні.

Приходять до Львова.

З **Брухович** 6·42, 7·30, 11·45 рано, 3·00, 4·30 і 5·03 по полудни, 7·54 і 8·59 вечером (до 11/9 вкл.)

З **Янова** 8·20 рано, 1·16, 4·45 по полудни, 9·25 вечером (від 1/5 до 30/9 вкл.) 10·10 вечером (від 15/5 до 31/8 вкл. в недїлї і сьвята).

Зі **Щирця** 9·35 вечером (від 1/6 до 11/9 вкл. в недїлї і сьвята).

З **Любіня** вел. 11·35 вечером (від 15/5 до 11/9 вкл. що недїлї і сьвята).

Відходять зі Львова.

До **Брухович** 5·48 рано, 9·30 і 10·50 перед полуднем, 1·05, 3·35 і 5·05 по полудни, 7·05 і 8·04 вечером (від 8/5 до 11/9 вкл.)

До **Янова** 6·50 рано, 9·15 перед полуднем (від 1/5 до 30/9 вкл.), 1·35 по полудни (від 15/5 до 31/8 в недїлї і сьвята, 3·18 по полудни (від 1/5 до 30/9 вкл.) і 5·48 по полудни.

До **Щирця** 1·45 по полудни (від 1/6 до 11/9 вкл. в недїлї і сьвята).

До **Любіня** вел. 2·15 по полудни (від 15/5 до 11/9 вкл. в недїлї і сьвята).

За редакцию відповідає: Адам Крехолевский

або носив довгу фляшку з тим многоцінним напитком в кишени свого кожуха.

Вже вечером обговорювано в клюбі з великим оживленем події в Порт Артурі, передані до Дального телефоном, а нинї рано приїхав до Порт Артура один очевидець, котрий розповідав, яка там лютила ся завзята борба.

В ночи з 9 на 10 марта станула японьска ескадра під Порт Артуром. Для розвіданя вислано фльотилю з чотирох торпедовців під командою капітана І. кл. ранґи, Матусевича, котра досьвіта стрітилась з неприятелем та знищела один японьский торпедовець, котрий затовув. (Про се Тоґо не згадує нічого в своїм урядовім звітї, отже або він умисно промовчав то, щоби не обнизити значіня атаку, або Росияни говорили неправду, щоби в лїпшім сьвітлї представити свою поражку). Межи семою а осьмою годиною показала ся перед Порт Артуром японьска фльота в силї 13 великих кораблїв (панцерників і кружляків) і 12 торпедовців, з котрими згадані чотири російскі кораблї завели борбу. Два з них „Стереґущий“ і „Рашітельний“ відбила японьска фльота від двох других і Японцї серед убийчого огню розбили і затопили „Стереґущого“, підчас коли другому торпедовцеви удало ся перебити до Порт Артура. Загроженим кораблям поспішив на поміч російский кружляк „Новік“ з головним комендантом, адміралом Макаровом і „Баян“, але они появили ся вже за пізно, щоби подати поміч.

Якось зараз по осьмій годинї рано почав неприятель бомбардувати місто і бомбардував з коротким перервами аж до першої години з полудня. Було так сильне бомбардоване, якого ще доси в місті нїхто не дожив. Атак відбував ся сим разом головно з Голубиного заливу і длятого потерпіло найбільше нове европейске місто. Около десятої години прибрала канонада нечувану силу і ґранати сипались дійстно мов би дощем. Раз по раз пукали тоті несамовиті стрільна посеред міста і серед страшенного гуку розкидали град відломків, каміня і землї в виді китиці високо у воздух. Земля дуднїла і воздух гудів від тих страшних вибухів, що сипались мов град; туман пороху піднимав ся високо у воздух, скоро який ґранат впав на мягку землю. Були то страшні хвилї, коли смерть робила обильне жниво навіть і серед цивільного населеня і кождому серце било ся живійше зі страху, що в найблизшій хвили розірве єму тїло кусень якогось ґраната.

Один із найперших ґранатів вдарив може на яких трийцять кроків від дому одного із звістних тутешних адвокатів. У того адвоката були гості, одно знакоме єму супружество і панна, що два днї тому назад приїхала була з Дального в гості; всї сиділи при каві, підчас коли діти згаданого супружества бавили ся на коритари. Длятого, що у великій столовій комнатї здавали ся бути небезпечні, пішли були всї старші особи до малої спальнї і там стала ся сумна подія. Кілька кусників розірваного ґранату розбили вікно, відорвали жінці, що прийшла в гостину, голову рівно при самих плечах і убили адвоката, що сидів розпершись на кріслї, підчас коли молоду даму, красну як намальовану молоду дївчину, покалїчило на смерть. Она мала ще на стілько сили, що вибігла на коритар і там повалила ся на землю; померла, коли еї несли до шпиталю, проклинаючи Японцїв. Еї смерть викликала загальний жаль, особливо в Дальнім, де еї уважали за найпершу красавицю. Страшна була судьба чоловіка, що мусїв бути сьвідком кровавої смерти своеї жінки, і тих дїтий, що бавили ся на коритари, а котрим нїчого не стало ся. Пізнїйше полїция замкнула була той дім, але многі цікаві все туди сходили ся і зі страхом споглядали крізь низьке вікно на калюжу крови на земли та на стіни і стелю обризкані кровю. Инший ґранат впав крізь двері до стайнї і убив там візника, а коня скалїчив.

(Дальше буде).

Виданя

Руского педаґоґічного Товариства.

у Львові, ул. сьв. Софії ч. 9а).

Образкові видання.

*Зьвіринець 20 сот. *Гостинець 20 сот. *Забавки 20 сот. *Менажерия 20 сот. *Квіточка 40 сот. *Віночок 40 сот. *Забавки для дітий 80 с. *Нашим дітям ч. I. 80 с. *Нашим дітям ч. II. 80 с. *Діточі вигадки ч. I. 60 с. *Діточі вигадки ч. II. 60 с. *Наші зьвірята 80 с. *Казки народні ч. 1 і 2 по 50 с., разом опр. 1 К. 30 с. *Казки Андерсена ч. 1, 2, 3, 4, 5 по 50 с., разом опр. 2 К. 90 с. *Байки Брянчанінова 30 с. *Робінзон Чайченка 80 сот., опр. 1 К. 10 сот. *Мірош: Пригоди Дон Кіхота (друге видане) 80 с., опр. 1 К. 10 с. *Байки братів Ґрімів 50 с. Дітвора 1 кор. Зьвірята домашні 80 с. Приятелі дітий 1 кор. 20 с. Ах яке хороше 2 кор. Для розривки 1 кор. 20 сот. *Ґете-Франко: Лис Микита (трете цілком змінене видане) 1 кор., опр. 1 кор. 30 сот.

Видання без образків.

*Молитвенник народний 30 сот., в полотно оправлений по 40 сот. Др. А. Кельнер: Коротка історія педаґоґії 60 с. *Китиця желань 2. розширене видане 40 с. *Читанка ч. I., III., IV. опр. по 40, без оправи по 20 с. *Ів. Левицкий: Попались. Різдвяні сцени 20 с. *Вол. Шухевич: Записки школяря 40 сот. *Тарас Шевченко: Кобзар для дітий 30 с. Гордієнко: Картагинці і Римляни 20 с. *Юлій Верне: Подорож довкола землі 1. Кор. 20 с., опр. 1 кор. 50 с. Др. Мих. Пачовский: Замітки до науки рускої мови 60 с., Билини і думи 20 с. Дзвінок з р. 1894 4 К. Др. Мандибур: Олімпія 40 с. Віра Лебедова: Гостинець дітям 50 с. *Василь В-р. Джонатан Свіфт. Подорож Ґулівера до великанів 50 с. *Мальота: Без родини 80 с., опр. 1 К. 10 с. *А. Глодзіньский: Огород шкільний 1 К. 20 с. Сальо: Непос, учебник для III кляси гімназ 1 К. 30 с. Kokurewicz Józef: Podręcznik dla kancelaryi szkolnej 60 с. *А. К.: Робінзон неілюстрований 20 с. О. Нижанковский: Батько і мати, двосьпів в фортепяном 20 с. *Дніпрової Чайки: Коза дереза 50 с. Мапа етноґрафічна Руси-України 40 с. Барановский: Приписи до іспитів 40 с. Дзвінок з р. 1895, 1897—1900 по 4 К. Вол. Шухевич: Від Бескида до Андів 20 с. *Ів. Франко: Абу Каземові Капці 40 с. Дзвінок з р. 1901 6 К. Остап Макарушка: Короткий огляд руско-укр. письменьства 30 с. *Т. Шевченко: Кобзар 2 К., опр. 2 К. 40 с., в пол. 2 К. 70 с. *Ів. Франко: Коли ще зьвірі говорили, казки для дітий 80 с., опр. 1 К. 10 с. Віра Лебедова: Малі герої 50 с., опр. 70 с. *Ів. Спілка: На чужині 40 с., опр. 54 с. Стефан Пятка: Дарунок для дітий 40 с., опр 60 с. *Оповідання для дітий 40 с., опр. 54 с. *Мих. Коцюбиньский: Оповіданя 40 с., опр. 54 с. *Олекса Катренко: Оповіданя 40 с., опр. 54 с. Василь В-р: Подорож до краю Ліліпутів 50 с., опр. 64 с. *А. Кримский: Переклади 40 с., опр. 54 с. Картки з історії Руси-Україник. 40 с. *Д. Н. Мамина-Сибіряка: Дитячі оповіданя 30 с., опр. 44 с. *А. Пушкін: Байки 30 с. *Марко Вовчок: оповіданя I. часть 30 с.; опр. 44 с. *Марта Борецка: істор. оповід. 40 с., опр. 60 с. *Ковалів Стефан: На прічках, оповід. 30 сот., опр. 44 сот. *Др. Мих. Пачовский: Народні Думи з поясненями, I. ч. 40 с., опр. 60 сот. *Гр. Л. Толстой: Казки 40 с., опр. 54 с. *Поеми О. Кониського: 30 с., опр. 44 с. *Покарана Лож, комедийка Кучальскої 20 с., опр. 34 с. Оповіданя М. Вовчка. II. ч. Інститутка 40 с., опр. 60 с. *Дивні пригоди Комаха Санґвіна, I. част. 40 с., опр. 70 с. *Перша китичка для малих дівчат, Е. Ярошиньскої 20 с. *Малий сьпіваник 20 сот. *Клявдия Лукашевич: Серед цьвітів, комедия в 2 діях 16 с., опр. 30 сот. *Друга китичка для малих дівчат, Е. Ярошиньскої 20 с., обі опр. 54 с. Шекспір в повістках 30 с., опр. 60 с. Дві могилі, Королевского 18 с., опр. 32 с. Анґлійскі казки, 24 с., опр. 38 с. *Леоніда Глібова: Байки 10 с. *В. Чайченко: Олеся; Комар; Два оповіданя по 10 с., Дума про княгиню Кобзаря 10 с. Дніпрової Чайки, Казка про сонце та єго сина; Писанка по 10 с. Учитель на р. 1890—1900 по 2 К. а р. 1901 по 4 Кор.

Книжки, назначені зьвіздкою, *апробовані Радою шкільною* на нагороди пильности до шкіл народних, Інститутка і Шекспір в повістках до шкіл виділових, а „Огород шкільний“ поручений до бібліотек шкільних.

Замовляти можна в товаристві педаґоґічнім у Львові ул. сьв. Софії ч. 9 а, в книгарні Наукового Товариства імени Шевченка, ул. Чарнецкого ч. 26. і в книгарні Інституту Ставропигійского ул. Руска ч. 3.

Хто купує книжки на суму 10 К і висше в самім товаристві, дістає 10% рабату. Виданя ілюстровані ч. 96—100 продає ся без рабату.

Книжки висилає ся за готівку або за посліплатою.

При замовленях треба дочислити оплату почтову

З друкарнї В. Лозиньского — під зарядом І. Недопада — (Телефона ч. 527).